

УДК 342.7

Ярмол Лілія

Національний університет “Львівська політехніка”,
Інститут права, психології та інноваційної освіти,
доктор юридичних наук,
доцент кафедри теорії, історії та філософії права
yarmol.lilia@gmail.com

Тимань Марта

Національний університет “Львівська політехніка”,
Інститут права, психології та інноваційної освіти,
студентка 1 курсу другого (магістерського) рівня
tyman.marta363@gmail.com

НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ІНФОРМАЦІЮ В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПРОПОЗИЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

<http://doi.org/10.23939/law2020.27.244>

© Ярмол Л., Тимань М., 2020

Стаття присвячена висвітленню одного з найважливіших конституційних прав людини – права на інформацію, реалізація якого необхідна для забезпечення основних умов життєдіяльності людини.

Під час дослідження використано загальнонаукові (функціональний, аксіологічний, порівняльний, логічний тощо) та спеціально-юридичні методи (тлумачення юридичних норм, функціонально-правовий, порівняльно-правовий тощо).

Відзначено, що право людини на інформацію проголошене в основних міжнародних документах з прав людини (Загальна декларація прав людини (ст. 19), Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (ст. 19), Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (ст. 10)). Щоправда, відповідно до зазначених міжнародних актів, це право виступає складовою частиною свободи вираження поглядів.

В Україні на конституційному рівні проголошено право кожного “вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір” (ч. 2 ст. 34 Конституції України).

Окрім того, у нас прийнято й чимало нормативно-правових актів, присвячених реалізації, охороні та захисту права на інформацію. Однак вони потребують удосконалення, доповнення й узгодження між собою, з огляду на зміни в суспільному та державному житті, а також у зв’язку зі стрімким розвитком інформаційних відносин у світі.

Відтак для покращення механізму реалізації права на інформацію в Україні запропоновано:

1) у ч. 2 ст. 34 Конституції України передбачити і такі можливості особи: шукати, одержувати, фіксувати та передавати інформацію;

2) в окремому розділі Конституції, присвяченому правам дитини, проголосити такі важливі можливості дитини: свободу формування та вираження її поглядів (складовими якої є й інформаційні права), право бути вислуханою під час прийняття будь-яких рішень, що її стосуються;

3) у законодавстві про освіту конкретизувати можливості дитини щодо доступу, пошуку, отримання, поширення інформації в процесі здобуття нею освіти.

Підтримано пропозицію вітчизняних науковців щодо кодифікації інформаційного законодавства та прийняття Інформаційного кодексу України, який сприяв би кращому юридичному забезпеченню права на інформацію.

Ключові слова: право на інформацію, інформація, нормативне забезпечення, законодавство, міжнародні документи, пропозиції.

Постановка проблеми. На сьогодні у світі стрімко зростає значущість інформації у сфері суспільних відносин, відбувається перехід від індустріального до інформаційно-технологічного суспільства, збільшується потреба у використанні засобів інформаційного прогресу. Одним із головних засобів такого розвитку є науково-технічний прогрес, який допомагає здійснити пошук істини та провести самовдосконалення особи.

Інформація є найціннішим та найбільш витребуваним джерелом пізнання всього навколишнього середовища. Власне право на інформацію є фундаментальним та одним із найважливіших конституційних прав людини, реалізація якого необхідна для забезпечення основних умов життєдіяльності людини.

Зараз суспільні відносини в Україні розвиваються в умовах проголошення курсу на інтеграцію до Європейського Союзу, що сприяє системному реформуванню законодавства, зокрема і щодо реалізації та захисту права на інформацію. Однак аналіз інформаційного законодавства дозволяє стверджувати, що воно потребує удосконалення, доповнення, узгодження, з огляду на зміни в суспільному та, зокрема, державному житті країни.

Аналіз дослідження проблеми. До розпочатої в науковій літературі дискусії навколо проблеми вдосконалення інформаційного законодавства і, зокрема, правового регулювання права на інформацію щороку долучається дедалі більше вчених та експертів. Фахівці висловлюють різні міркування щодо модернізації українського законодавства у сфері регулювання реалізації права громадян на інформацію.

Питанню правового регулювання права на інформацію були присвячені праці багатьох вітчизняних дослідників, серед яких важливе місце займають роботи: І. Березовської, Д. Біленської, Т. Костецької, Г. Красноступ, М. Курко, І. Сопілко, О. Марценюка, Є. Петрова, Н. Кушакової-Костицької, Н. Ткачука, Л. Вакарюк.

Метою статті є аналіз нормативного забезпечення права на інформацію в Україні та формулювання пропозицій щодо його вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. У системі прав людини право на інформацію посідає особливе місце. Про це дуже влучно наголошено в Резолюції 59 (I) (1946) Генеральної Асамблеї ООН “Скликання міжнародної конференції з питання про свободу інформації”. У ній передбачено, що свобода інформації є не тільки основним правом людини і громадянина, а й критерієм усіх свобод, які їй захищає ООН.

Дослідження різних правових аспектів забезпечення права на інформацію привертає увагу багатьох науковців. Так, Н. Ткачук наголошує, що “право на інформацію – це своєрідна невід’ємна можливість особи вчиняти дії щодо забезпечення своїх основоположних свобод у сфері інформаційних відносин” [10, с. 18]. Причому, він виділяє також категорію “інформаційна свобода”, яку розуміє як вибір особи щодо можливого вчинення чи, навпаки, утримання від вчинення певних дій.

Досить часто в юридичній літературі науковці використовують поняття “інформаційні права”. Так, Н. Кушакова-Костицька до інформаційних прав зараховує будь-які права людини та громадянина – особисті, політичні, соціально-економічні або культурні, які так чи інакше пов’язані з інформацією, інформаційним обміном, інформаційною діяльністю [7, с. 30].

Л. Вакарюк вважає, що інформаційні права – це можливість, а не зобов'язання особи, тим самим людина може сама визначати обсяг і міру реалізації свого права. Авторка зазначає, що “інформаційні права особи – це своєрідна можливість задовольнити свої інформаційні потреби, котрі допомагають розвиватись у суспільстві поряд із швидким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій” [3, с. 158].

Право людини на інформацію проголошене в основних міжнародних документах з прав людини. Щоправда, треба наголосити, що відповідно до цих актів розглядуване право виступає складовою частиною свободи вираження поглядів. Так, у Загальній декларації прав людини (ООН, 1948) закріплено, що “кожна людина має право на свободу переконань і на вільне їх виявлення; це право передбачає свободу безперешкодно дотримуватися своїх переконань та свободу шукати, одержувати і поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами, незалежно від державних кордонів” (ст. 19).

У Міжнародному пакті про громадянські і політичні права (ООН, 1966) проголошено, що “кожна людина має право на вільне вираження свого погляду; це право включає свободу шукати, отримувати і поширювати будь-яку інформацію та ідеї, незалежно від державних кордонів, усно, письмово чи за допомогою друку або художніх форм вираження чи іншими способами на свій розсуд” (ч. 2 ст. 19).

У Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (Рада Європи, 1950), а саме у ст. 10, вказано такі структурні елементи свободи вираження поглядів – можливості людини:

- дотримуватися своїх поглядів;
- одержувати інформацію та ідеї;
- передавати інформацію та ідеї.

Міжнародний пакт про громадянські і політичні права та Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод є частиною національного законодавства України, оскільки наша держава ратифікувала ці міжнародні документи. Відповідно, нормативно-правові акти України, зокрема і з питань реалізації права на інформацію, мають з ними узгоджуватися.

Загалом в Україні прийнято чимало нормативно-правових актів, присвячених реалізації, охороні та захисту права на інформацію. Це передусім: Конституція України від 28 червня 1996 р. (ст. 34), Закон України “Про інформацію” від 2 жовтня 1992 р. (у редакції від 13 січня 2011 р.), Закон України “Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні” від 16 листопада 1992 р., Закон України “Про доступ до публічної інформації” від 13 січня 2011 р. тощо.

Правові засоби охорони і захисту права на інформацію відображено в Цивільному кодексі України (2003), Кримінальному кодексі України (2001), Кодексі адміністративного судочинства України (2005), Кодексі України про адміністративні правопорушення (1984) тощо.

У Конституції України проголошено, що “кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір” (ч. 2 ст. 34). Отже, в Основному Законі України закріплено окремі інформаційні права. Пропонуємо положення Конституції України доповнити ще й такими можливостями особи: *шукати, одержувати, фіксувати та передавати інформацію*.

У Цивільному кодексі України, на відміну від Конституції України, чітко проголошено право фізичної особи на інформацію як одне з особистих немайнових прав, що забезпечує її соціальне буття (ст. 302). Право на інформацію охоплює такі можливості фізичної особи: вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію (ч. 1 ст. 302).

У Законі України “Про інформацію” закріплено: “Кожен має право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів” (ч. 1 ст. 5).

Отже, згідно з вищенаведеними нормативно-правовими актами України, право на інформацію не входить до складу свободи вираження поглядів, як це проголошено в основних міжнародних документах з прав людини. Таку невідповідність законодавства України з питань реалізації права на інформацію міжнародним актам потрібно усунути.

Правом на інформацію володіє і така особлива категорія суб'єктів як діти. Реалізація цього права дітьми має свої особливості, враховуючи їхній фізіологічний та психологічний розвиток. У

Законі України “Про охорону дитинства” від 26 квітня 2001 р. проголошено, що “кожна дитина має право на вільне висловлювання особистої думки, формування власних поглядів, розвиток власної суспільної активності, отримання інформації, що відповідає її віку. Це право включає в себе свободу розшукувати, одержувати, використовувати, поширювати та зберігати інформацію в усній, письмовій чи іншій формі за допомогою творів мистецтва, літератури, ЗМІ, засобів зв’язку (комп’ютерної, телефонної мережі тощо) чи інших засобів – на вибір дитини” (ч. 1 ст. 9). А в ч. 2 ст. 9 розглядуваного Закону також проголошена можливість дитини звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, засобів масової інформації та їх посадових осіб із зауваженнями та пропозиціями стосовно їхньої діяльності, заявами та клопотаннями щодо реалізації своїх прав і законних інтересів та скаргами про їх порушення.

Водночас, вважаємо за потрібне в окремому розділі Конституції України, присвяченому правам дитини, проголосити такі важливі можливості дитини: свободу формування та вираження її поглядів (складовими якої є й інформаційні права), право бути вислуханою під час прийняття будь-яких рішень, що її стосуються, відповідно до статей 12 і 13 Конвенції про права дитини (ООН, 1989).

Окрім того, на наше переконання, детальніше має регламентувати питання реалізації права дитини на інформацію і законодавство України про освіту. Потрібно конкретизувати в освітньому законодавстві можливості дитини щодо доступу, пошуку, отримання й поширення інформації у процесі здобуття нею освіти.

Так, наприклад, у Законі України “Про освіту” від 5 вересня 2017 р. в переліку прав здобувачів (ст. 53) з інформаційних прав знаходимо тільки можливість доступу до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності. Про інші інформаційні права не йдеться.

Аналіз чинного законодавства України з питань забезпечення права на інформацію дозволяє зробити висновок, що воно не відповідає сучасному рівню розвитку інформаційних відносин, які дуже стрімко розвиваються. Нормативно-правові акти України, спрямовані на забезпечення права на інформацію, стосуються різних галузей законодавства. Значна їх кількість не сприяє ефективній реалізації, охороні та захисту права на інформацію.

Частково окреслену проблему могла б вирішити, на нашу думку, робота зі систематизації досліджуваного законодавства, яка має на меті стабілізувати інформаційні правовідносини, приведення нормативно-правового регулювання до стану, який в змозі забезпечити належне функціонування суспільного життя, найбільш ефективне управління державними справами в інтересах всього суспільства, фізичних і юридичних осіб.

Слушною вважаємо пропозицію деяких вітчизняних учених (Г. Красноступ, О. Марценюка, Є. Петрова) щодо кодифікації інформаційного законодавства та прийняття Інформаційного кодексу України, який сприяв би кращому юридичному забезпеченню права на інформацію.

Наприклад, Г. Красноступ пропонує прийняти Кодекс України про інформацію, який увібрав би в себе найкращі європейські стандарти розвитку інформаційних відносин [5, с. 82]. О. Марценюк також наголошує на потребі систематизації інформаційного законодавства [8, с. 12].

Пропозицію щодо прийняття Інформаційного кодексу висловлює й Є. Петров, але наголошує, що він має бути прийнятий на основі Цивільного кодексу України [9, с. 15].

Варто зауважити, що недоліком інформаційного законодавства можна також вважати відсутність визначення поняття “суспільно необхідна інформація”, яке вживається у ст. 13 Закону України “Про доступ до публічної інформації”. Категоріальна чіткість та однозначність допомогли б коректно застосовувати трискладовий текст, зараховуючи ту чи іншу інформацію до інформації з обмеженим доступом. Також визнання певної інформації суспільно необхідною гарантує звільнення від відповідальності за розголошення інформації з обмеженим доступом і є безперечним юридичним фактом, який дозволяє поставити питання про поширення такої інформації без згоди її власника.

Перелік відомостей, доступ до яких обмежений, має бути вичерпно визначений і оприлюднений. У цьому разі потрібно також дотримуватися двох принципів. Перший – принцип макси-

мального оприлюднення: вся інформація, якою володіють державні органи влади, підлягає оприлюдненню; кількість винятків має бути обмежена. Другий принцип характеризує вимоги щодо обмеження: а) винятки повинні бути зрозумілими; б) описуватися вузько; в) підлягати контролю щодо наявності “шкоди” і впливу на “суспільні інтереси”.

Досі не вирішеною є також проблема забезпечення пасивного доступу громадян до інформації. Це стосується насамперед оприлюднення на офіційних сайтах органів публічної влади інформації про прийняті рішення, ухвалені нормативно-правові акти, оприлюднення системи обліку документів тощо. Відкритість такої інформації не є системною і є радше винятком, ніж повсякденною нормою [1].

Гарантованість права на інформацію є одним із законодавчо закріплених принципів інформаційних відносин у державі. Саме тому встановлені чинним законодавством інформаційні гарантії спрямовані на наповнення декларованих можливостей реальним змістом [4, с. 120]. Гарантії реалізації права на офіційну інформацію встановлюють діалог між суб'єктами владних повноважень і громадянами. Суб'єкти владних повноважень для забезпечення комплексу гарантій права громадян на офіційну інформацію реалізують функції, які дають можливість громадянам збирати, створювати, одержувати, поширювати, зберігати, використовувати інформацію, яка є відкритою і перебуває в розпорядженні суб'єктів владних повноважень.

Також варто наголосити, що з появою і становленням Інтернету з'явилася нова група інформаційних прав, пов'язаних з їх реалізацією у Мережі. Особливості реалізації інформаційних прав в Інтернеті вимагають і наукових обґрунтувань, і правового регулювання [6, с. 10].

Водночас, зауважимо, ступінь розбудови інформаційного суспільства в Україні, якщо порівнювати зі світовими тенденціями, є недостатнім. Він не відповідає потенціалу і можливостям держави, причинами є: відсутність координації зусиль державного та приватного секторів економіки для ефективного використання наявних ресурсів; низький рівень інформаційного представлення України в інтернет-просторі; відставання держави у впровадженні технологій електронного бізнесу, електронних бірж та аукціонів, електронних депозитаріїв, у використанні безготівкових розрахунків за товари і послуги; недостатня кількість українськомовних інформаційних ресурсів тощо [2, с. 61].

В Україні вже давно назріла також потреба у прийнятті закону “Про інформаційну безпеку”. У ньому потрібно визначити поняття інформаційної безпеки, правові засоби її забезпечення тощо.

Ще одним шляхом з удосконалення правового забезпечення реалізації права громадян на інформацію є ідея прийняття спеціальних законів, які визначали б доступ до інформації певного виду, наприклад, закону про доступ до правової інформації, закону про доступ до екологічної інформації, закону про доступ до інформації персонального характеру.

Висновки. Отже, аналіз законодавства України з питань реалізації права на інформацію дозволяє стверджувати, що воно не відповідає сучасному рівню розвитку інформаційних відносин та не в змозі адекватно розв'язувати проблеми, що виникають. Більшість чинних законів та підзаконних нормативно-правових актів, спрямованих на регулювання інформаційних відносин, були прийняті до набуття чинності Конституцією України і навіть зі значними змінами й доповненнями є непридатними для задоволення потреб сьогодення.

Тож для підвищення ефективності розвитку інформаційного суспільства потрібно створити в державі цілісну систему інформаційного законодавства, гармонізовану з нормами міжнародного права.

На нашу думку, одним з основних напрямів подолання проблем правового регулювання відносин у сфері інформації є його оновлення, приведення до вимог сучасності. Частково окреслену проблему могла б вирішити, як ми вважаємо, робота із систематизації досліджуваного законодавства, яка має на меті стабілізувати інформаційні правовідносини, привести нормативно-правове регулювання до кращого стану. Одним зі шляхів систематизації інформаційного законодавства, на нашу думку, є кодифікація, головним результатом якої має стати єдиний нормативно-правовий документ – Інформаційний кодекс України.

Загалом інформаційні права проголошено в Конституції України, ідеться про можливості кожного “вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір” (ч. 2 ст. 34).

Однак для покращення механізму реалізації права на інформацію запропоновано :

1) в ч. 2 ст. 34 Конституції України передбачити такі можливості особи: шукати, одержувати, фіксувати і передавати інформацію;

2) в окремому розділі, присвяченому правам дитини, проголосити такі важливі можливості дитини: свободу формування та вираження її поглядів (складовими якої є й інформаційні права), право бути вислуханою під час прийняття будь-яких рішень, що її стосуються.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Березовська І. Актуальні питання доступу громадян до публічної інформації та проблеми застосування Закону України “Про доступ до публічної інформації”. 2016. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/37396/1/5_26-31.pdf (дата звернення: 24.04.2020). 2. Біленська, Д. О. Шляхи вдосконалення правового регулювання інформаційних правовідносин в Україні. *Форум права*. 2013. № 1. С. 60–64. 3. Вакарюк, Л. Основні підходи до розуміння поняття “інформаційні права людини”. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 2. С. 155–159. 4. Костецька, Т. А. Конституційне право на інформацію: Особливості становлення та сучасний стан правового забезпечення. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2008. № 4. С. 119–122. 5. Красноступ Г. Організаційно-правові аспекти необхідності реформування сучасного інформаційного законодавства. *Право України*. 2005. № 9. С. 81–83. 6. Курко М. Н., Сопілко, І. М. Проблеми правового регулювання дотримання інформаційних прав у мережі Інтернет. *Наукові праці МАУП*. 2016. № 51 (4). С. 5–14. 7. Кушакова-Костицька Н. В. Визначення змісту та складу інформаційних прав людини в Україні: проблемні питання. *Наше право*. 2004. № 2. С. 30–37. 8. Марценюк, О. Г. Теоретико-методологічні засади інформаційного права України: реалізація права на інформацію: автореф. дис.... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 “Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право”. Київ 2009., 22 с. 9. Петров, Є. В. Інформація як об’єкт цивільно-правових відносин: автореф. дис.... канд. юрид. наук: 12.00.03. Харків 2003., 20 с. 10. Ткачук, Н. І. Інформаційні права і свободи людини і громадянина в Україні: визначення термінів, співвідношення понять. *Інформація і право*. 2018. № 2 (25). С. 17–30.

REFERENCES:

1. Berezovska, I. *Aktualni pytannia dostupu hromadian do publichnoi informatsii ta problemy zastosuvannia Zakonu Ukrainy “Pro dostup do publichnoi informatsii”* [Topical issues of public access to public information and problems of application of the Law of Ukraine “On Access to Public Information”]. 2016. Retrieved from: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/37396/1/5_26-31.pdf [in Ukrainian]. 2. Bilenska, D. O. *Shliakhy vdoskonalennia pravovoho rehuliuвання informatsiinykh pravovidnosyn v Ukraini* [Ways to improve the legal regulation of information relations in Ukraine]. *Forum prava*. 2013. No. 1. P. 60–64. 3. Vakariuk, L. *Osnoyni pidkhody do rozuminnia poniattia “informatsiini prava liudyny”* [Basic Approaches to Understanding Human Rights Information]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. 2018. No. 2. P. 155–159. 4. Kostetska, T. A. *Konstytutsiine pravo na informatsiiu: Osoblyvosti stanovlennia ta suchasnyi stan pravovoho zabezpechennia* [Constitutional Right to Information: Features of formation and current state of legal support]. *Derzhava ta rehiony. Serii: Pravo*. 2008. No. 4. P. 119–122. 5. Krasnostup, H. *Orhanizatsiino-pravovi aspekty neobkhdnosti reformuvannia suchasnoho informatsiinoho zakonodavstva* [Organizational and legal aspects of the need to reform modern information legislation]. *Pravo Ukrainy*. 2005. No. 9. P. 81–83. 6. Kurko, M. N., Sopilko, I. M. *Problemy pravovoho rehuliuвання dotrymannia informatsiinykh prav u merezhi Internet* [Problems of legal regulation of observance of information rights on the Internet]. *Naukovi pratsi MAUP*. 2016. No. 51 (4). P. 5–14. 7. Kushakova-Kostytska, N. V. *Vyznachennia zmistu ta skladu informatsiinykh prav liudyny v Ukraini: problemni pytannia* [Defining the content and composition of human rights information in Ukraine: problematic issues]. *Nashe pravo*. 2004. No. 2. P. 30–37. 8. Martseniuk, O. H. *Teoretyko-metodolohichni zasady informatsiinoho prava Ukrainy: realizatsiia prava na informatsiiu* [Theoretical and methodological foundations of the information law of Ukraine: realization of the right to information]. Candidate thesis. Kyiv, 2009. 9. Petrov, Ye. V. *Informatsiia yak ob’iekt tsyvilno-pravovykh vidnosyn* [Information as an Object of Civil Relations]. Candidate thesis. Kharkiv, 2003. 10. Tkachuk, N. I. *Informatsiini prava i svobody liudyny i hromadianyna v Ukraini: vyznachennia terminiv, spivvidnoshennia poniat* [Information rights and freedoms of a human and citizen in Ukraine: definition of terms, correlation of concepts]. *Informatsiia i pravo*. 2018. No. 2 (25). P. 17–30.

Дата надходження: 05.08.2020 р.

Yarmol Liliia

Lviv Polytechnic National University,
Department of Theory, History and Philosophy of Law,
Doctor of Juridical Sciences (J. S. D), Docent,
Associate Professor

Tyman Marta

Lviv Polytechnic National University,
student 1 year of the second (master's) level

REGULATORY PROVISION OF THE RIGHT TO INFORMATION IN UKRAINE: THE STATE AND PROPOSALS OF IMPROVEMENT

The article is devoted to the coverage of one of the most important constitutional human rights—the right to information, the realization of which is necessary to ensure the basic conditions of human life.

The purpose of the article is to analyze the normative provision of the right to information in Ukraine and to formulate proposals for its improvement.

The research used general scientific (functional, axiological, comparative, logical, etc.) and special legal methods (interpretation of legal norms, functional law, comparative law, etc.).

It is noted that the human right to information is enshrined in major international human rights instruments (Universal Declaration of Human Rights (Article 19), International Covenant on Civil and Political Rights (Article 19), Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (Article 10). However, according to these international instruments, this right is an integral part of the freedom of expression.

In Ukraine, at the constitutional level, the right of everyone is proclaimed as; “Everyone shall have the right to freely collect, store, use, and disseminate information by oral, written, or other means at his discretion.” (Part 2, Art. 34).

In addition, we have adopted many regulations on the implementation, protection and defense of the right to information. However, they need to be improved, complemented and coordinated in the light of changes in public and in particular state life, and in view of the rapid development of information relations in the world.

In order to improve the mechanism for exercising the right to information, the Constitution of Ukraine proposes:

1) in Part 2 of Art. 34 provide for the following capabilities of a person: seek, receive, capture, transmit information;

2) in a separate section on the rights of the child, to proclaim the following important opportunities for the child: freedom of formation and expression of its views (which also includes information rights), the right to be heard when making any decisions concerning it.

3) specify in the legislation on education the possibilities of the child to access, search, receive, disseminate information in the process of obtaining its education.

The proposal of national scientists on the codification of information legislation and adoption of the Information Code of Ukraine, which would contribute to better legal protection of the right to information, was supported.

Key words: right to information, information, regulatory support, legislation, international documents, proposals.